

ינואר 2021

הודעה לתקשורת

סיכום שנת 2021 של התצפית הישראלית:

ירידה במקרי רצח נשים על רקע מגדרי בישראל; עלייה ברצח אימהות

מנתוני דוח התצפית הישראלית בנוגע לרצח נשים עולה כי בשנת 2021 חלה ירידה בנרצחות על ידי בני זוג וחברי משפחה (פמיסייד). אולם במקביל חלה עלייה ברצח אימהות על ידי בניהן ("מטריסייד"), כאשר רבע מהמקרים היו רציחות של אימהות. מספר מקרי הרצח של נשים בישראל בשנת 2021 נמוך ב-24% משיעור רציחות הנשים אשתקד בשיא הקורונה והסגרים.

ד"ר שלוח וייל, חוקרת בכירה בביה"ס לחינוך ע"ש סיימור פוקס באוניברסיטה העברית הקימה את התצפית הישראלית על רצח נשים (www.israelfemicide.org) אשר שואפת להיות הסמכות הרשמית לאיסוף נתונים בתחום. היא מסבירה כי מסד הנתונים של התצפית נבנה מתוך מעקב רציף אחר דיווחים באתרי חדשות מקומיים וארציים, שימוש בהתראות גוגל והצלבה עם מאגרי נתונים אחרים של ארגונים. על מנת להתאים את איסוף הנתונים לסטנדרטים בינלאומיים, התצפית אוספת נתונים על מקרי רצח בהם הקורבן היא בגירה מעל גיל 18. כך שלמעשה, מקרי רצח כתוצאה מתאונות, רשלנות או פלילים אינם כלולים בנתונים. גם רצח הנערה בת ה-17 שניהלה רומן עם גבר בוגר לא נכלל במסד הנתונים.

הממצאים העיקריים:

בשנת 2021 נרצחו 16 נשים בהיותן נשים (לעומת 21 אשתקד), כאשר בשישה מקרים מדובר בבני זוג, בארבעה מקרים מדובר במטריסייד, בשני מקרים מדובר באחים ובארבעה מקרים עדיין לא ידועה זהות הרוצח. התפלגות הזהות האתנית של הרוצחים דומה לזו של הקורבנות. מקרה אחד התרחש בקרב קהילת העבריים. 44% מהנרצחות היו יהודיות ו-50% מהמגזר הערבי והדרוזי (31% ממוצא ערבי ו-19% ממוצא דרוזי).

רצח נשים במגזר הערבי: בשנת 2021 נצפתה עלייה חדה בנתוני האלימות במגזר הערבי. 125 איש נרצחו, מתוכם 10% נשים. מתוך 13 מקרים של רציחות נשים במגזר הערבי, חמישה לא נכללו בנתוני התצפית מאחר ולא התקיימו על רקע פשיעה ולא מגדר. בכל המקרים מהמגזר הערבי שהוכללו בנתוני התצפית, יש חשד לרצח על רקע מה שמכונה "כבוד המשפחה".

גיל הקורבנות: גיל הנרצחות הממוצע עמד על 45.6. הנרצחת הצעירה ביותר הייתה בת 27, והמבוגרת ביותר הייתה בת 76. גילן הממוצע מהקורבנות מבוגר יותר בהשוואה לשנה שעברה כתוצאה מעלייה חדה במקרי אימהות שנרצחו ע"י בניהן.

כלי הרצח: ברבע מהמקרים השנה נרצחו נשים על ידי סכין. כשליש מהנשים נרצחו ידי אקדח, כשליש על ידי חניקה וב-13% מהמקרים באמצעים אחרים.

היכרות של הרשויות: מתוך 12 מקרים בהם ידועים פרטים על הקשר שבין הקורבן לרוצח, בארבעה מקרים הייתה היכרות מוקדמת של הרשויות (33%). מתוכם בשני מקרים היה ידוע לרשויות על העבר הפסיכיאטרי של הרוצח.

כתבי אישום: נכון להיום הוגשו שמונה כתבי אישום על מקרי פמיסייד (66%). בשלושה מקרים נקבע כי הרוצח אינו כשיר לעמוד לדין. ראוי לציין כי בשנה זו נפסקו גזרי דין חמורים לרוצחים, כגון מאסר עולם בנוגע למקרי פמיסייד שהתרחשו השנה וגם בשנים קודמות.

לדברי דר' וייל, הסיבות לירידה בפמיסייד קשורות בין היתר ל"הפסקת הגבלות הקשות של הקורונה ותום הסגר. סיבה נוספת היא הסיקור התקשורתי חסר התקדים של רציחות נשים ופעילות משמעותית של ארגוני הנשים. במקביל, חשוב לציין כי ייתכן שגזרי הדין החמורים שקיבלו כמה מהרוצחים יצרו הרתעה".

לפרטים נוספים :

ד"ר שלוח וייל 052-2523553. lof@mail.huji.ac.il